

RUNDSKRIV TIL TOLLVESENET OG NÆRINGSLIVET

Vedr.: Iverksetting av Frihandelsavtalen EFTA-GCC

Utgitt på nett og som særtrykk

Iverksetting av Frihandelsavtale

mellom

**EFTA-landene
(Island, Liechtenstein, Norge, Sveits)**

og

**Medlemsstatene i Samarbeidsrådet for de arabiske statene i Persiabukta
(Gulf Co-operation Council, GCC)***

**herunder
iverksetting av**

**Bilateral landbruksavtale
mellom**

Norge og GCC

* GCC består av Bahrain, De forente arabiske emirater, Kuwait, Oman, Qatar og Saudi-Arabia

Per 1. juli 2014

1. INNLEDNING	3
1.1 Generelt	4
1.2 Ikrafttredelse	4
1.3 Tolltariffen – preferansetollsats	4
1.4 Praktiske tiltak	4
2. NÆRMERE OM AVTALENES INNHOLD	5
2.1 Frihandelsavtalen EFTA-GCC	5
2.2 Norge/GCC-avtalen for landbruksvarer	6
2.3 Tollmyndighetenes forpliktelser	7
3. FRIHANDELSOMRÅDET – EFTA-GCC	7
4. NÆRMERE OM VAREOMFANGET	7
a) Produkter som hører under kapitlene 25 - 97 i HS-nomenklaturen (tolltariffen)	7
b) Bearbejdede landbruksprodukter	8
c) Fisk og andre marine produkter	8
d) Landbruksprodukter omfattet av den bilaterale landbruksavtalen	8
5. IMPORT/EKSPORTRESTRIKSJONER	8
6. TOLLPREFERANSENE	8
6.1.1 Frihandelsavtalen	8
6.1.2 Den bilaterale landbruksavtalen	9
7. VILKÅR FOR PREFERANSETOLLBEHANDLING	9
8. OPPRINNELSESREGLENE	9
8.1 Generelt	9
8.2 Opprinnelsesbevis	10

VEDLEGG

Vedlegg 1	VEDLEGG IV - OPPRINNELSESREGLENE
Vedlegg 2	TILLEGG 1 OG 2 TIL VEDLEGG IV – PRODUKTSPEKIFIKKE REGLER
Vedlegg 3	TILLEGG 3 TIL VEDLEGG IV - OPPRINNELSESBEVIS
Vedlegg 4	LANDBRUKSAVTALE MELLOM GCC OG NORGE
Vedlegg 5	VEDLEGG III - BEARBEIDDEDE LANDBRUKSPRODUKTER
Vedlegg 6	VEDLEGG V - FISK OG ANDRE MARINE PRODUKTER
Vedlegg 7	VEDLEGG II - VARER SOM ER UNNTATT FRA AVTALEN

1. INNLEDNING

1.1 Generelt

EFTA-statene og Samarbeidsrådet for de arabiske statene i Persiabukta (heretter, GCC) åpnet forhandlinger i februar 2006. Samtlige GCC-medlemmer var da blitt tilsluttet WTO, etter at Saudi-Arabia, som siste GCC-medlem, ble tilsluttet WTO 11. desember 2005.

GCC består av Bahrain, De forente arabiske emirater, Kuwait, Oman, Qatar og Saudi-Arabia. Organisasjonen har sitt hovedsete i Saudi-Arabias hovedstad Riyadh.

Forhandlingene mellom EFTA-statene og GCC ble i all hovedsak avsluttet 24. april 2008, men partene avtalte samtidig at forhandlinger om immaterielle rettigheter og offentlige anskaffelser skulle fortsette. Dersom disse fortsatte forhandlingene ikke skulle lykkes, avtalte partene at handelsavtalen i så tilfelle kun skulle gi mandat for at partene skulle starte forhandlinger på disse områdene to år etter at handelsavtalen var trådt i kraft. Forhandlingene om immaterielle rettigheter ble avsluttet 20. november 2008, og forhandlingene om offentlige anskaffelser ble avsluttet 23. mars 2009. Forhandlingene ble ledet av Norge på vegne av EFTA. Frihandelsavtalen mellom EFTA og GCC ble undertegnet under EFTAs ministermøte på Hamar 22. juni 2009. Den etterfølgende tiden har vært nyttet til oversettelser og nasjonale ratifikasjoner.

På norsk side har forhandlingene vært ledet av Nærings- og handelsdepartementet. NHD var også ansvarlig for markedsadgang for varer og tjenester. Landbruks- og matdepartementet har fremforhandlet den bilaterale avtalen mellom Norge og GCC om ubearbeidede landbruksvarer, Finansdepartementet, ved Toll- og avgiftsdirektoratet, har forhandlet frem bestemmelsene om toll- og opprinnelsesspørsmål mens Utenriksdepartementet fremforhandlet de horisontale og institusjonelle bestemmelsene i avtalen.

Hovedmålsettingen med frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og GCC er å stimulere til økt samhandel og økonomisk samarbeid mellom partene.

Frihandelsavtalen omfatter handel med varer og tjenester, konkurransespørsmål, immaterielle rettigheter, offentlige anskaffelser og tvisteløsning. Det er også inngått egne avtaler mellom hver av EFTA-statene og GCC om handel med landbruksprodukter, disse inngår som en integrert del av frihandelsavtalen.

I frihandelsavtalens fortalebestemmelser bekrefter partene blant annet sitt engasjement og respekt for demokrati, rettsstaten, menneskerettigheter, og fundamentale friheter i samsvar med FN-pakten og FNs menneskerettserklæring.

Avtalen gir Norge forbedret markedsadgang for industrivarer, landbruksvarer og fisk. Handelsavtalen innebærer at Norge får frihandel for praktisk talt alle varer som Norge eksporterer til GCC fra første dag etter at handelsavtalen trer i kraft. I frihandelsavtalens fortalebestemmelser bekrefter partene blant annet sitt engasjement og respekt for miljøhensyn, grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter.

Norges samhandel med varer med GCC var i 2008 på 5,1 milliarder NOK. De forente arabiske emirater var Norges største handelspartner innen GCC med total varehandel på 2,9 milliarder kroner. Saudi Arabia var nest størst med 1,4 milliarder. Verdien på norsk eksport utgjorde 3,75 milliarder NOK. Blant de viktigste norske eksportartiklene er teknologiprodukter som maskiner og optiske instrumenter, metaller og kunstgjødsele samt noe sjømat. Fra GCC til Norge var metaller og kjemikalier de viktigste varegruppene. Når en ser på EFTA samlet og GCC samlet så utgjør GCC EFTAs sjettede største eksportmarked på verdensbasis.

Jamfør også Prop 132 S (2009 – 2010).

En "Blandet komité" skal etableres og vil få ansvaret for å overvåke og videreutvikle avtalen. Det etableres også en "Underkomité" for opprinnelsesregler og handel med varer.

1.2 Ikrafttredelse

Frihandelsavtalen mellom EFTA-landene og GCC settes i verk med virkning fra 1. juli 2014. Landbruksavtalen mellom Norge og GCC settes i verk fra samme dato.

Varer innført til Norge den 1. juli 2014 og senere, som ved fremleggelse av tilfredsstillende opprinnelsesbevis kan dokumenteres å være opprinnelsesprodukter fra GCC i henhold til disse avtalene, og som fyller de øvrige vilkår som er fastsatt i avtalene, kan innrømmes preferansetollbehandling fra 1. juli 2014 i samsvar med de tollsatser som følger av de avtalte konsesjoner.

1.3. Tolltariffen – preferansetollsatser

De preferansetollsatser som følger av de her inngåtte avtaler med GCC, er gyldig fra 1. juli 2014 i Tollvesenets ekspedisjonssystem – TVINN. Følgende landgruppe opprettet i TVINN: TGCC.

På innførselsdeklarasjonen (Enhetsdokumentet) skal det i rubrikk 36 anmerkes "P".

Preferansetollsatserne for varer med opprinnelse i GCC er tatt inn i den elektroniske utgaven av tolltariffen (nettversjonen) sammen med preferansetollsatserne for de øvrige avtaleland. Den trykte utgaven av tolltariffen vil bli oppdatert med virkning fra 1. januar 2015.

1.4. Praktiske tiltak

Det vil ikke bli laget en egen håndbok beregnet på preferansesamhandelen mellom EFTA-statene og GCC, men en opprinnelsesveileder som tar for seg bruken av reglene i opprinnelsesprotokollen til denne avtalen og tilsvarende andre EFTA-avtaler finnes på www.toll.no.

Tollregionene kan bestille Prop. 132 S (2009-2010) ved henvendelse til Statens forvaltnings-tjeneste, og finnes ellers på internett –

http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/dok/regpubl/prop/2009-2010/prop-132-s-20092010.html?regj_oss=1&id=605777.

Iverksettelsesrundskrivet finnes på www.toll.no under Innførsel/ Frihandel.

Tollvesenet bes om å veilede norske eksportører, importører og speditører/transportører på beste måte, ved å henvise til Tollvesenets nettsider og eventuelt ved å henvise til dette iverksettelsesrundskrivet. Avtalene blir offentlig kunngjort av Utenriksdepartementet etter vanlig prosedyre. Norske eksportører og andre næringsdrivende kan også bestille et enkelt-eksemplar av proposisjonen med vedlegg ved henvendelse til Fagbokforlaget (tlf. 55 38 88 38, faks 55 38 88 39 eller e-post ordre@fagbokforlaget.no), jf. også internett www.regjeringen.no.

Avtalen finnes, på engelsk, på EFTAs hjemmeside, www.efta.int.

Tollvesenet kan på forespørsel gi norske eksportører opplysninger om blant annet avtalens vareomfang og hvilke opprinnelsesregler som gjelder for konkrete produkter beregnet på eksport fra Norge til GCC.

2. NÆRMERE OM AVTALENES INNHOLD

2.1. Frihandelsavtalen EFTA-GCC

Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og GCC er et bidrag til å styrke båndene mellom partene og bidra til varige handels- og investeringsforbindelser. Avtalen gjelder ikke for handelen mellom de enkelte EFTA-stater og heller ikke mellom medlemslandene i GCC.

I avtalens fortale stadfester partene blant annet sine forpliktelser i forhold til menneskerettigheter, sine rettigheter og plikter i henhold til WTO-avtalen, å sikre et stabilt investeringsmiljø, å verne om immaterielle rettigheter og søke å bevare og verne miljøet i samsvar med prinsippet for bærekraftig utvikling.

Det er avtalt at partene skal forsøke å avstå fra å treffe antidumpingprosedyrer og -tiltak mot hverandre. Fem år etter avtalens iverksettelse skal det på nytt vurderes et forbud mot antidumpingtiltak mellom partene.

Opprinnelsesreglene er basert på den europeiske modellen. Som opprinnelsesbevis er det *utelukkende varesertifikat EUR.1* som kan benyttes. Muligheten for senere å kunne ta i bruk opprinnelseserklæringer vil bli drøftet på nytt to år etter avtalens ikrafttredelse. De produktspesifikke reglene ("listereglene") er forholdsvis liberale og enkle, særlig sett i forhold til opprinnelsesreglene i EØS og andre europeiske avtaler. Det gjøres spesielt oppmerksom på at da GCC er en tollunion vil varer med opprinnelse i en GCC-stat anses å ha opprinnelse i GCC og ikke det enkelte medlemsland.

Avtalen inneholder 9 kapitler og 16 vedlegg som er en integrert del av frihandelsavtalen.

I tilknytning til frihandelsavtalen er det fremforhandlet separate bilaterale landbruksavtaler for basis landbruksvarer mellom den enkelte EFTA-stat og GCC.

Av frihandelsavtalens (EFTA-avtalens) ulike vedlegg og protokoller nevnes her:

Vedlegg II lister de produktene fra kapitlene 25-97 i HS-nomenklaturen som er unntatt fra det generelle tollfritaket i artikkel 2.1, paragraf 1.a.

Vedlegg III lister partenes forpliktelser når det gjelder handel med bearbeidede landbruksprodukter (jf. artikkel 2.1, paragraf 1.b)

Vedlegg IV inneholder opprinnelsesregler og bestemmelser om administrativt samarbeid (jf. artikkel 2.5). Vedlegget omfatter også tre tillegg.

Vedlegg V lister partenes forpliktelser når det gjelder handel med fisk og andre marine produkter (jf. artikkel 2.1, paragraf 1.c).

2.2 Norge - GCC-avtalen for landbruksvarer

Handelen med basis (ubearbeidede) landbruksvarer er ikke regulert gjennom EFTA-samarbeidet. Det er derfor fremforhandlet bilaterale landbruksavtaler mellom GCC og hver av EFTA-statene om handel med slike varer. Frihandelsavtalens artikkel 2.1 viser til at de bilaterale landbruksavtalene er en integrert del av frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og GCC. Frihandelsavtalen og den supplerende landbruksavtalen vil bli notifisert samtidig til WTO for å tilfredsstille GATT-avtalens artikkel XXIV om at frihandelsavtalen skal omfatte den vesentlige delen av samhandelen.

Landbruksavtalen mellom Norge og GCC inneholder lister over tollkonsesjoner fra norsk og GCCs side. I samsvar med bestemmelsene i den bilaterale landbruksavtalen mellom Norge og GCC gjelder opprinnelsesreglene i frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og GCC også for varene omfattet av den bilaterale landbruksavtalen. Avtalen inneholder en klausul som forplikter partene, innenfor deres respektive landbrukspolitik, til å søke å oppnå ytterligere tollreduksjoner for handelen med landbruksvarer.

Avtalen trer i kraft samtidig som frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og GCC trer i kraft mellom Norge og GCC.

2.3 Tollmyndighetenes forpliktelser

Avtalepartenes tollmyndigheter har rett til å kontrollere at tollpreferanser kun blir innrømmet (beregnet) i samsvar med bestemmelsene i de to omtalte avtalene samt at andre tollmessige forhold blir overholdt. Vareomfanget i de to avtalene fremkommer av dette rundskrivet. Preferansetollbehandling ved innførsel til Norge kan bare innrømmes (deklarerer og beregnes) for varer med såkalt frihandelsstatus (dvs. "opprinnelsesprodukter") som det foreligger tilfredsstillende opprinnelsesbevis for.

Ved eksport fra Norge av varer som er preferanseberettiget i henhold til denne frihandelsavtalen skal tollvesenet i samsvar med fastlagte rutiner kontrollere opprinnelsesbevis og kontrollere at disse kun utferdiges i samsvar med avtalens bestemmelser. Tollvesenets kontroller kan foretas på eksporttidspunktet for varene eller i etterhånd. Tollmyndighetene har rett til å kontrollere firmaenes regnskaper og alle forhold omkring produkter som det er utferdiget opprinnelsesdokumentasjon for under denne avtalen. Tollmyndighetene i avtalelandene skal gjensidig informere hverandre om bl.a. resultater fra slike etterkontroller av opprinnelsesbevis foretatt etter anmodning av kompetente myndigheter i en annen avtalepart.

3. FRIHANDELSOMRÅDET EFTA - GCC

I følge avtalen omfatter frihandelsområdet alle EFTA- og GCC-statenes territorier, både landterritorium, sjøterritorium, indre farvann og luftterritorium. Det vil si territoriene til **Island, Liechtenstein, Norge, Sveits, Bahrain, De forente arabiske emirater, Kuwait, Oman, Qatar og Saudi-Arabia**. Med unntak for handel med varer omfattes ikke Svalbard av avtalen.

Den bilaterale landbruksavtalen gjelder kun mellom Norge og GCC for handel med såkalte basis landbruksvarer mellom Norge og GCC.

4. NÆRMERE OM VAREOMFANGET

Frihandelsavtalen omfatter med få unntak handel med industrivarer, bearbejdede landbruksprodukter samt fisk og andre marine produkter. Iht. artikkel 2.1 i frihandelsavtalen EFTA-GCC (heretter kalt avtalen) skal denne for så vidt gjelder handel med varer gjelde for:

a) Produkter som hører under kapitlene 25 til 97 i HS-nomenklaturen (tolltariffen), unntatt de varene som er oppført i vedlegg II til avtalen.

Vedlegg II omfatter varer under posisjonene 35.01, 35.02, 35.05, 38.09 og 38.23. Disse nevnte varene er unntatt fra avtalens "vareomfang" for import til de EFTA-stater som er spesifisert ut for hvert produkt.

b) Bearbeidede landbruksprodukter som er omfattet av vedlegg III til avtalen.

Ved innførsel til Norge er vareomfanget de produkter som er oppført i den midtre kolonnen av tollsatser i tabell 1 til vedlegg III. I henhold til vedleggets artikkel 2 skal EFTA-statene for produktene i tabellen tilstå GCC en tollreduksjon i henhold til varelistene som ikke er mindre gunstig enn den som tilstås varer fra Den europeiske union.

c) Fisk og andre marine produkter som er oppført i vedlegg V til avtalen.

Ved innførsel til Norge er det tollfrihet for de produkter som er oppført under tabell 1 i artikkel 1, og som hører under posisjon 02.08, kapittel 3 og posisjonene 05.11, 15.04, 15.16, 16.03, 16.04, 16.05, 23.01 og 23.09.

d) Landbruksprodukter omfattet av den bilaterale landbruksavtalen

I henhold til den bilaterale landbruksavtalen mellom Norge og GCC skal Norge innrømme tollpreferanser for en rekke landbruksvarer med opprinnelse i GCC. Disse produktene er oppført i vedlegg 2 til Landbruksavtalen. I henhold til vedlegg 1 til landbruksavtalen skal GCC fjerne tollsatsene på en del varer med opprinnelse i Norge og som klassifiseres under kapitlene 1 – 24 i HS-nomenklaturen (tolltariffen). Vær oppmerksom på at visse varer er unntatt fra avtalen eller er forbudt innført til GCC.

5. IMPORT/EKSPORTRESTRIKSJONER

Artikkel 2.3 i avtalen fastslår at artikkel XI i GATT 1994 om kvantitative restriksjoner på import og eksport inkorporeres i avtalen.

6. TOLLPREFERANSENE

6.1. Frihandelsavtalen

Ved eksport til GCC av industrivarer med opprinnelse ("opprinnelsesstatus") i et EFTA-land (for eksempel Norge), skal GCC innrømme EFTA-statene tollfri innførsel allerede fra iverksettningstidspunktet for avtalen, med unntak fra varer som er listet i vedlegg VI. I vedlegg VI er det angitt tre kategorier varer: B – varer som blir tollfrie fem år etter avtalens ikrafttreden (herunder visse kjemikalier, skinn og huder), kategori X - varer som er unntatt fra avtalen (gjelder blant annet regummierte og brukte dekk) samt varer i kategori P – varer som er forbudt innført til GCC (gjelder blant annet asbest og varer av asbest).

Avtalen gjelder utelukkende varer som i samsvar med avtalens bestemmelser anses å ha opprinnelse i en av avtalepartene. Det kan derfor ikke utstedes opprinnelsesbevis for varer med opprinnelse i f.eks. EU.

6.2. Den bilaterale landbruksavtalen

Ved eksport fra Norge til GCC skal varene innrømmes tollfrihet. Det forutsettes at det er norske opprinnelsesprodukter i henhold til opprinnelsesreglene. Norge skal innrømme tollfrihet eller innførsel mot nedsatt toll i samsvar med vedlegget til landbruksavtalen. Det påpekes at avtalen er bilateral, og at utelukkende bilateral kumulasjon kan anvendes (i den utstrekning dette er aktuelt for basis landbruksvarer).

7. VILKÅR FOR PREFERANSETOLLBEHANDLING

Opprinnelsesreglene i vedlegg IV til avtalen og bestemmelser i nasjonal lovgiving, fastlegger de vilkår som må være oppfylt for at produkter skal være berettiget til preferansetollbehandling i samhandelen mellom EFTA-statene og GCC.

Betingelsene for at et produkt skal være gjenstand for preferansetollbehandling ved innførsel til Norge, er i korte trekk følgende:

1. Krav om preferansetollbehandling må settes frem av importøren (deklaranten) ved tollbehandlingen (fortollingen) av produktene.
2. Produktene må inngå i avtalens vareomfang (dvs. at konsesjon må være gitt).
3. Produktene må være fremstilt i frihandelsområdet i samsvar med opprinnelsesreglene inntatt i vedlegg IV til avtalen.
4. Forsendelsesregelen fastsatt i vedlegg IV må være overholdt.
5. Det må foreligge tilfredsstillende opprinnelsesbevis for produktene i form av et varesertifikat EUR. 1.

8. OPPRINNELSESREGLENE

8.1 Generelt

Opprinnelsesreglene er nedfelt i avtalens artikkel 2.5 og vedlegg IV til avtalen. Reglene presiserer de krav til produksjon og bruk av innsatsmaterialer fra land utenfor frihandelsområdet som må være oppfylt for at ferdigvaren skal oppnå status som frihandelsvare (opprinnelsesstatus).

Bestemmelsene i vedlegg IV om opprinnelsesregler samt bruk og kontroll av opprinnelsesdokumentasjon gjelder også for landbruksprodukter omfattet av den bilaterale landbruksavtalen inngått mellom Norge og GCC.

Vedlegg IV regulerer også det administrative samarbeidet mellom avtalepartenes tollmyndigheter, herunder etterkontroller (verifikasjoner) av opprinnelsesbevis.

Opprinnelsesreglene er delt inn i to hoveddeler – de materielle artikler og listen over spesielle bearbeidingsprosesser som kreves for angitte varer. Viktige definisjoner fremkommer av artikkel 1. Det må innenfor avtaleområdet foretas en viss grad av produksjon/bearbeiding for at en vare skal anses å ha opprinnelsesstatus i henhold til avtalen i et EFTA-land (for eksempel Norge) eller i GCC, jf. her også tillegg 1 og tillegg 2 til vedlegg IV som angir i hvor stor utstrekning materialer fra en ikke-part til avtalen må bearbeides og/eller hvor stor andel av det ferdige produktet slike materialer kan utgjøre.

8.2 Opprinnelsesbevis

Krav om preferansetollbehandling skal i innførselslandet legitimeres ved fremleggelse av tilfredsstillende opprinnelsesbevis. Ved dette har eksportøren avgitt erklæring om at varene oppfyller vilkårene i opprinnelsesreglene. Et opprinnelsesbevis skal utferdiges i forbindelse med den fysiske utførelsen av varene, på det tidspunkt den reelle eksport har funnet sted eller er sikret. Et opprinnelsesbevis kan bare utferdiges til land som er part i avtalen, for produkter som er omfattet av avtalen og som er "opprinnelsesprodukter".

Inntil videre er det utelukkende varesertifikat EUR.1 som er gyldig opprinnelsesbevis for preferensiell tollbehandling av varer i henhold til avtalen. Partene vil på et senere tidspunkt komme sammen for å forhandle om en overgang til opprinnelseserklæringer.

Oslo, 12. juni 2014